



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobce: **M. P.**
zastoupený JUDr. Marošem Matiaškem, LL.M.
advokátem se sídlem Mánesova 48, 120 00 Praha 7

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
se sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 8. 2024, č.j. MPSV-2024/174494-918, ve věci příspěvku na péči,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 8. 2024, č.j. MPSV-2024/174494-918, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 4 719 Kč, a to do deseti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Rozhodnutím Úřadu práce České republiky, krajské pobočky v Hradci Králové, detašovaného pracoviště v Novém městě nad Metují, ze dne 26. 2. 2024, č. j. 1400/2024/NME (dále jen „*prvostupňové rozhodnutí*“), bylo rozhodnuto o snížení příspěvku na péči z 19 200 Kč na 12 800 Kč měsíčně od března 2024 na základě snížení

- stupně závislosti žalobce ze stupně IV (úplná závislost) na stupeň III (těžká závislost) s odkazem na zjištění učiněná při sociálním šetření ze dne 3. 1. 2024 a na závěry posudkového lékaře Institutu pro posuzování zdravotního stavu v Náchodě (dále jen „IPZS“) ze dne 6. 2. 2024. Dle uvedeného posouzení žalobce vzhledem k jeho zdravotnímu stavu potřeboval pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupni závislosti podle § 8 odst. 2 písm. c) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“), tj. ve stupni III (těžká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce není schopen samostatně zvládat těchto osm základních životních potřeb: a) mobilita, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost. Proti uvedenému rozhodnutí podal žalobce prostřednictvím obecné zmocněnkyně odvolání.
2. Žalovaný rozhodnutím ze dne 5. 8. 2024, č. j. MPSV-2024/174494-918 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“) odvolání žalobce zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil s odkazem na v odvolacím řízení vyhotovený posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Hradci Králové (dále jen „*posudková komise MPSV*“ nebo „*PK MPSV*“) ze dne 16. 7. 2024, která ve shodě se závěry posudku lékaře IPZS dospěla k závěru, že žalobce není schopen bez pomoci jiné osoby samostatně zvládat osm základních životních potřeb (mobilitu, stravování, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, výkon fyziologické potřeby, péči o zdraví, osobní aktivity a péči o domácnost), a je tak závislý na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III dle § 8 odst. 2 písm. c) zákona o sociálních službách.

II. Shrnutí žalobní argumentace

3. Dle žalobce je napadené rozhodnutí nezákonné ze třech důvodů. Prvně proto, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav věci, zejména zdravotní stav žalobce, na základě čehož nesprávně vyhodnotil jeho stupeň závislosti na pomoci jiné fyzické osoby. Žalobce kromě výše uvedených 8 základních životních potřeb není schopen zvládat taktéž potřebu komunikace. Vzhledem k tomu, že žalobce nezvládá 9 základních životních potřeb, má za to, že je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni IV – úplná závislost, a tudíž by mu měl být příspěvek na péči poskytován i nadále ve výši odpovídající IV. stupni závislosti.
4. Žalobce dále uvádí, že napadené rozhodnutí zasahuje do jeho veřejných subjektivních práv ve smyslu zásahu do práva na přiměřenou životní úroveň a sociální ochranu dle čl. 28 Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením, jakož i do jeho práva na nezávislý způsob života a zapojení do společnosti dle čl. 19 téže úmluvy. Žalobce argumentuje, že v důsledku rozhodnutí žalovaného je ohrožen chudobou.
5. Třetím důvodem, pro který žalobce považuje napadené rozhodnutí za nezákonné, je to, že se žalovaný nevypořádal s jeho odvolacími námitkami. Žalovaný nikterak neodůvodnil rozpor mezi tím, že v minulosti byl žalobce uznán za osobu, která není schopna naplňovat samostatně základní životní potřebu komunikace, oproti napadenému rozhodnutí, ve kterém je potřeba komunikace vyhodnocena jako zvládnutá. U žalobce přitom nedošlo ke změně jeho zdravotního stavu, neboť tento má trvalý charakter. S odvolací námitkou, že žalobce není schopen napsat rukou krátkou zprávu, se žalovaný nikterak nevypořádal.
6. Žalobce navrhl, aby krajský soud napadené i prvostupňové rozhodnutí zrušil a zavázal žalovaného k náhradě nákladů řízení.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že v odvolacím řízení byl opětovně posouzen zdravotní stav žalobce, a to posudkovou komisí MPSV za účasti odborného lékaře se specializací ortopedie. PK MPSV neuznala jako nezvládanou potřebu orientace a komunikace z důvodu, že nebylo doloženo funkčně závažné postižení smyslových a duševních schopností, ani funkčně závažné postižení horních končetin. Nebyla tedy doložena tíže postižení, která by odůvodňovala neschopnost orientace a komunikace v přirozeném prostředí. Žalovaný uvedl, že míra postižení horních končetin byla PK MPSV zkoumána, a to včetně rozsahu rotací, flexního postavení prstů a schopnosti úchopu a stisku ruky. Žalobce při jednání neuvedl, že nezvládá písemnou komunikaci a obdobné postižení nevyplývá z doložené zdravotní dokumentace. Na základě závěrů sociálního šetření, v rámci kterého se žalobce několikrát vlastnoručně podepsal, PK MPSV v souladu se zprávou praktického lékaře ze dne 15. 12. 2023, který uvedl, že komunikace včetně psaní a řeči je přiměřená, vyhodnotila, že žalobce potřebu komunikace zvládá. Tuto změnu žalovaný zdůvodnil stabilizací zdravotního stavu žalobce. Žalovaný má za to, že schopnost písemné komunikace je u žalobce sice omezená, ale zachována v přijatelném standardu krátké rukou psané zprávy.
8. Navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci krajským soudem

9. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). O žalobě rozhodl bez jednání, neboť s tím oba účastníci řízení výslovně souhlasili (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).

Skutkový stav věci

10. Ze správního spisu soud zjistil následující skutečnosti podstatné z hlediska předmětu řízení.
11. Správní orgán prvního stupně dne 2. 1. 2024 zahájil z moci úřední správní řízení ve věci posouzení nároku žalobce na dávku příspěvek na péči, neboť dne 31. 1. 2024 skončila platnost původního posudku. Dne 3. 1. 2024 vyhotovila sociální pracovnice správního orgánu prvního stupně záznam ze sociálního šetření pro účely řízení o příspěvku na péči. V něm je k základní životní potřebě komunikace uvedeno: „*Pomoc si mobilním telefonem zavolá. Podpis zvládne. Otázkám rozuměl a odpovídal adekvátně.*“
12. Dne 6. 2. 2024 vyhotovil lékař Institutu posuzování zdravotního stavu posudek o zdravotním stavu žalobce – posouzení stupně závislosti, kterým zjistil u žalobce osm nezvládaných základních životních potřeb: a) mobilita, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost. Dle uvedeného posouzení se žalobce považuje podle § 8 odst. 2 písm. c) zákona o sociálních službách za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost). Za datum vzniku stupně závislosti III označil lékař IPZS den 1. 2. 2024. Na základě uvedeného posudku správní orgán prvního stupně vydal dne 26. 2. 2024 rozhodnutí, kterým od března 2024 snížil žalobci příspěvek na péči z 19 200 Kč na 12 800 Kč měsíčně, neboť u něj byla shledána neschopnost z důvodu dlouhodobě

nepříznivého zdravotního stavu zvládat toliko osm základních životních potřeb ve smyslu ust. § 8 odst. 2 písm. c) zákona o sociálních službách.

13. Žalobce podal dne 13. 3. 2024 proti prvostupňovému rozhodnutí odvolání, ve kterém argumentoval tím, že písemná komunikace je pro něj nemožná. Tužku, papír, napsání dopisu a vyplnění formuláře za něj zařizuje pečující osoba. Ovládání komunikačních prostředků a přijímání hovorů probíhá tak, že pečující osoba postaví telefon před žalobce a dá jej na hlasitý odposlech, stejně tak pečující osoba zajišťuje nabíjení telefonu. Pečující osoba asistuje žalobci při psaní na počítači a psaní e-mailů, žalobce přes zkroucení rukou nevidí na klávesnici. Žalobce v odvolání namítá, že má poškozené ruce, neovládá jemnou motoriku, nezvládne si chystat léky. Žalobce v odvolání navrhl, aby mu byl přiznán IV. stupeň závislosti na základě přehodnocení jeho zdravotního stavu. Žádal, aby ho odvolací posudková komise přizvala k osobnímu vyšetření. Přílohu odvolání tvořily fotografie rukou žalobce a vyjádření jeho všeobecného praktického lékaře MUDr. B. ze dne 13. 3. 2024.
14. Žalovaný za účelem zjištění stupně závislosti žalobce požádal PK MPSV v Hradci Králové o přezkoumání posouzení stupně závislosti a vypracování posudku. Dle uvedeného posudku ze dne 16. 7. 2024 (dále jen „posudek PK MPSV“) žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby a není schopen zvládat osm základních životních potřeb: a) mobilita, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost, což odpovídá III. stupni závislosti.
15. Na podkladě posudku PK MPSV žalovaný vydal dne 5. 8. 2024 rozhodnutí č. j. MPSV-2024/174494-918, kterým bylo prvostupňové rozhodnutí potvrzeno a odvolání žalobce zamítnuto.

Právní závěry

16. Po provedeném přezkumném řízení soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
17. Při posouzení věci soud vycházel z následujících rozhodných skutečností, platné právní úpravy a učiněných právních závěrů.
18. Podmínky nároku na příspěvek na péči vycházejí z § 7 zákona o sociálních službách. Příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby a nárok na něj mají osoby uvedené v § 4 odst. 1 tohoto zákona, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu podle stupně závislosti dle § 8 zákona o sociálních službách, pokud jim tuto pomoc poskytuje např. osoba blízká.
19. Osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby [písm. a)], stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb [písm. b)], stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb [písm. c)], stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb [písm. d)], a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby (§ 8 odst. 2 zákona o sociálních službách).

20. Při posuzování stupně závislosti se hodnotí schopnost zvládat základní životní potřeby vyjmenované v § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách. Při hodnocení schopností zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (odst. 4 téhož ustanovení). Aby byla v příslušné základní životní potřebě uznána závislost, musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu (odst. 5 téhož ustanovení). Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku.
21. Podle § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách se při posuzování stupně závislosti hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: a) mobilita, b) orientace, c) komunikace, d) stravování, e) oblékání a obouvání, f) tělesná hygiena, g) výkon fyziologické potřeby, h) péče o zdraví, i) osobní aktivity, j) péče o domácnost.
22. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, v platném znění (dále také „*prováděcí vyhláška*“), na niž odkazuje § 9 odst. 6 zákona o sociálních službách.
23. Z § 1 prováděcí vyhlášky vyplývá, že schopnost osoby zvládat základní životní potřeby se pro účely stanovení stupně závislosti hodnotí podle aktivit, které jsou pro jednotlivé základní životní potřeby vymezeny v příloze č. 1 k této vyhlášce (odst. 1 citovaného ustanovení). Při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby se hodnotí tělesné struktury a tělesné funkce duševní, mentální, smyslové, oběhové, dechové, hematologické, imunologické, endokrinologické, metabolické, zažívací, vylučovací, neuromuskuloskeletální, včetně hrubé a jemné motoriky, a funkce hlasu, řeči a kůže, a to ve vztahu k rozsahu a tíži poruchy funkčních schopností (odst. 3 citovaného ustanovení).
24. Za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Tím se rozumí zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby (§ 1 odst. 4 prováděcí vyhlášky).
25. Při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby je nutné posoudit, zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládání základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby, a přitom se přihlíží k tomu, zda dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvale ovlivňuje funkční schopnosti, k výsledku rehabilitace a k adaptaci na zdravotní postižení (§ 2 odst. 1 prováděcí vyhlášky).

26. Pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k prováděcí vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (§ 2a prováděcí vyhlášky).
27. Rovněž Nejvyšší správní soud upozornil na stanovené pravidlo, a zejména na povinnost řádného odůvodnění odchýlného závěru. V rozsudku ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 50/2013 - 32, zdůraznil, že: „*Pro hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby za účelem zjištění stupně závislosti osoby je v rámci aplikace posudkových kritérií stanovených v § 1 až § 2c vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění účinném od 1. 1. 2012 rozhodné nesplnění byť jen jedné z aktivit, které jsou pro schopnost zvládat určitou základní životní potřebu vymezeny v příloze k této vyhlášce, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pokud z podkladů lékařského posudku vyplývá, že posuzovaný některou z aktivit nutných pro celkové zvládnutí určité životní potřeby sám a bez pomoci jiné osoby nezvládá, a orgány lékařské posudkové služby přesto takovou základní životní potřebu považují za zvládanou, je jejich povinností tento závěr dostatečně a přesvědčivě odůvodnit.*”
28. Příloha č. 1 prováděcí vyhlášky vymezuje schopnosti zvládat základní životní potřeby (viz též § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách). Pod písm. **c) komunikace**, se za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu považuje stav, kdy osoba je schopna: vyjadřovat se srozumitelně mluvenou řečí a dorozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení, chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, vytvářet rukou psanou krátkou zprávu, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům a zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.
29. Podle § 25 zákona o sociálních službách (1) Krajská pobočka Úřadu práce provádí pro účely posuzování stupně závislosti podle odstavce 3 sociální šetření, při kterém se zjišťuje schopnost samostatného života osoby v přirozeném sociálním prostředí. Sociální šetření podle věty první provádí příslušná krajská pobočka Úřadu práce také v průběhu hospitalizace osoby ve zdravotnickém zařízení lůžkové péče, jestliže je této osobě poskytována u jednoho nebo postupně u více poskytovatelů zdravotních služeb následná nebo dlouhodobá lůžková péče pro tutéž nemoc nebo úraz trvající nepřetržitě déle než 60 dnů; podmínkou je, že tato skutečnost byla oznámena a doložena podle § 21 odst. 1 písm. e). Sociální šetření provádí sociální pracovník. O provedeném sociálním šetření vyhotovuje sociální pracovník písemný záznam, který na požádání předkládá posuzované osobě. (2) Krajská pobočka Úřadu práce zašle příslušné okresní správě sociálního zabezpečení žádost o posouzení stupně závislosti osoby; součástí této žádosti je písemný záznam o sociálním šetření a kopie žádosti osoby o příspěvek. (3) Při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, popřípadě také z vyšetření dětského klinického psychologa v případě pervazivních vývojových poruch, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. (4) Okresní správa sociálního zabezpečení zašle příslušné krajské pobočce Úřadu práce stejnopis posudku vydaného podle zvláštního právního předpisu s uvedením základních životních potřeb, které osoba není schopna zvládat, a dále s uvedením, zda jde o osobu s úplnou nebo praktickou hluchotou nebo hluchoslepotou, jestliže tato osoba nezvládá základní životní potřeby v

oblasti orientace. Toto posouzení je součástí rozhodnutí o přiznání či zamítnutí příspěvku, které obdrží žadatel. (5) Krajská pobočka Úřadu práce provádí sociální šetření také, pokud o to Institut posuzování zdravotního stavu požádá v případech, kdy provádí kontrolu původního posouzení zdravotního stavu osoby.

30. Krajský soud zdůrazňuje, že zdravotní stav osoby posuzuje pro účely odvolacího správního řízení, jehož předmětem je příspěvek na péči, posudková komise zřízená žalovaným na základě § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Stěžejním důkazem v tomto řízení je tak lékařský posudek PK MPSV, na který je kladen **požadavek úplnosti a přesvědčivosti** (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, čj. 4 Ads 57/2009-53, všechna zde citovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz).
31. Po provedeném přezkumu má krajský soud za to, že posudek PK MPSV se dostatečně a přesvědčivě nevypořádal se všemi rozhodnými skutečnostmi, především pak s těmi, které namítal žalobce (k uvedenému srov. dále např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2016, čj. 3 Ads 262/2015-34).
32. Žalobce ve svém odvolání, i v žalobě namítal, že nadále bez pomoci jiné osoby samostatně nezvládá i další základní životní potřebu - komunikaci. Namítal, že zejména není schopen vytvářet rukou psanou krátkou zprávu dle přílohy č. 1 prováděcí vyhlášky, ohledně čehož dokládal i lékařskou zprávu všeobecného praktického lékaře MUDr. B. ze dne 13. 3. 2024.
33. PK MPSV se ve svém posudku ze dne 16. 7. 2024 k zprávě všeobecného praktického lékaře MUDr. B. ze dne 13. 3. 2024 vyjádřila následovně: „*Výměnný poukaz, Praktický lékař Nové město nad Metují, MUDr. B. z 13. 3. 2024 je sdělení o zdravotním stavu a neschopnosti komunikace. Nejedná se o odborný lékařský nálezn.*“ Tento závěr převzal i žalovaný s tím, že zpráva všeobecného praktického lékaře neobsahuje odborný lékařský nálezn, ale hodnotí zvládání potřeby komunikace, což přísluší posudkovému a nikoli praktickému lékaři. Uvedl, že postižení vedoucí k neschopnosti napsat krátkou zprávu není uváděno v žádné z doložených lékařských zpráv.
34. Krajský soud shledal jako důvodnou žalobní námitku, že se žalovaný dostatečně přesvědčivě nevypořádal s tím, zda žalobce je či není schopen vytvořit rukou psanou krátkou zprávu, a je tedy naplněna jeho základní životní potřeba komunikace. Krajský soud kvituje, že žalobce byl přítomen jednání posudkové komise, nicméně samotné posouzení schopnosti vytvořit rukou psanou krátkou zprávu bylo spíše formální, neboť tato schopnost mohla být ověřena přímo před PK MPSV v rozsahu, který je považován za přijatelný standard. PK MPSV zprávu všeobecného praktického lékaře MUDr. B. ze dne 13. 3. 2024 nevzala v potaz s uvedením důvodu, že se nejedná o odborný lékařský nálezn, a s jejím obsahem se nikterak nevypořádala. Krajský soud konstatuje, že i taková listina je lékařským podkladem, jejíž obsah nelze vyvrátit jen tím, že všeobecný praktický lékař nemá odbornou posudkovou atestaci. Naopak bylo na místě objasnit, v čem je nálezn nesprávný, a to odborným vyšetřením žalobce, které by bylo podkladem pro zhodnocení, zda je daná potřeba žalobcem zvládnuta. V rámci přezkoušení žalobce před PK MPSV odborným lékařem z oboru ortopedie ovšem žádné takové vyšetření, jehož cílem by bylo se odborně vyjádřit k tomu, zda je žalobce schopen napsat rukou krátkou zprávu, neproběhlo. PK MPSV si v tomto směru ani nevyžádala odbornou zprávu od ošetřujícího ortopeda, který by se cíleně vyjádřil ke schopnosti žalobce vytvořit rukou psanou krátkou zprávu s ohledem na jeho zdravotní stav.

35. Stejně tak je důvodná žalobní námitka, že se žalovaný dostatečně přesvědčivě nevypořádal s tím, z jakého důvodu v současném posudku PK MPSV nebyla základní životní potřeba komunikace vyhodnocena jako nezvládnutá oproti posudku předcházejícímu. Jinými slovy, v čem PK MPSV spatřuje zlepšení oproti předchozímu stavu. Žalovaný pouze konstatoval, že u posuzovaného (žalobce) nedošlo k posudkově významnému zhoršení zdravotního stavu.
36. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti spočívá v tom, aby se posudková komise vypořádala především s těmi rozhodujícími skutečnostmi, které odvolatel namítá, a aby své závěry náležitě zdůvodnila (k testu úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku srov. konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. rozsudky ze dne 25. 9. 2003, č. j. 4 Ads 13/2003 - 54, ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53, ze dne 3. 4. 2013, č. j. 6 Ads 158/2012 - 24, ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 12/2013 - 22, rozsudek ze dne 10. 5. 2013, č. j. 6 Ads 25/2013 - 26). V souladu s § 2a vyhlášky přitom posudková komise musí posoudit zvládnutí dané životní potřeby skrze dílčí aktivity vymezené pro jednotlivé potřeby v příloze č. 1 vyhlášky, jak bylo shora zdůrazněno. Nezvládnutí byť jen jedné z vymezených aktivit znamená nezvládnutí dané životní potřeby (§ 2a vyhlášky). Jestliže na základě podkladů lékařského posudku lze konstatovat, že posuzovaný některou z aktivit nutných pro celkové zvládnutí určité životní potřeby sám a bez pomoci jiné osoby nezvládá a posudková komise dospěje k závěru, že tato životní potřeba je i přesto zvládána, musí tento závěr dostatečně a přesvědčivě zdůvodnit (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 50/2013-32).
37. Žalovaný závěry posudkové komise bez dalšího převzal, aniž by zhodnotil úplnost a přesvědčivost posudku vzhledem k odvolací a nyní žalobní námitce, že žalobce nadále není schopen vytvořit rukou psanou krátkou zprávu, a tedy není zvládnuta základní životní potřeba komunikace. Posudková komise se s namítanými skutečnostmi přesvědčivě a úplně nevypořádala, neboť se k neuznané potřebě komunikace vyjádřila pouze takto: *„Za schopnost komunikace se považuje stav, kdy osoba je schopna vyjadřovat se srozumitelně mluvenou řečí a porozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení, je schopna chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, vytvářet rukou psanou krátkou zprávu. Porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům (např. označení WC obrázkem), nebo zvukovým signálům (např. klakson auta), používat běžné komunikační prostředky. Nebyla prokázána praktická a úplná nevidomost obou očí, praktická nebo úplná hluchota, těžké formy hluchoslepoty, poruchy řeči. Nebyla prokázána střední, těžká nebo hluboká mentální retardace s průměrnou hodnotou IQ obvykle nižší než 50, nebo středně těžká a těžká demence, ani jiné těžké psychické postižení s prokazatelnými dlouhodobými těžkými poruchami komunikace.“* Vypořádání se s namítanou neschopností vytvořit rukou psanou krátkou zprávu tedy v posudku zcela absentuje.
38. Co se týče ostatních námitek žalobce ohledně zásahu do práva na přiměřenou životní úroveň a sociální ochranu dle čl. 28 Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením, jakož i do jeho práva na nezávislý způsob života a zapojení do společnosti dle čl. 19 téže úmluvy, tyto krajský soud důvodnými neshledává. Podmínky pro přiznání příspěvku na péči jsou dány § 7 zákona o sociálních službách, nemohou být měněny dle finanční situace posuzované osoby.
39. Krajský soud ve světle uplatněných žalobních námitek dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s.

ř. s., proto je zrušil a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení, v němž bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 4 a 5 s. ř. s.).

40. Žalovaný v dalším řízení opětovně posoudí posudek PK MPSV z hlediska jeho přesvědčivosti a úplnosti a dospěje-li k závěru, že skutečnosti z posudku ohledně žalobcova zdravotního stavu nepostačí k vypořádání se s odvolacími námitkami, bude povinen věc znovu předložit posudkové komisi k doplnění. Poté ve věci opětovně rozhodne.

V. Náklady řízení

41. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci byl úspěšný žalobce, má proto právo na náhradu nákladů řízení. Ty sestávají z nákladů za právní zastoupení za 3 úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, sepsání žaloby, písemné podání - replika) po 1 000 Kč a souvisejících režijních paušálů v celkové výši 900 Kč (3 x 300 Kč) dle § 7 bod 3., § 9 odst. 2 a § 13 odst. 4 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), celkem tedy 3 900 Kč, vše zvýšeno o částku 819 Kč odpovídající 21 % DPH. Soud proto výrokem II. uložil žalovanému povinnost nahradit žalobci prokázané náklady soudního řízení, a to k rukám jeho zástupce, který je advokátem (§ 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů za použití § 64 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 30. dubna 2025

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení: R. V.